

Collegiale feedback

Tool bij begeleiden van mbo-studenten niveau 1 en 2
en interprofessioneel samenwerken

Colofon

AUTEURS

Diana van Dijk

Rineke Keijzer

Sandra Lohman

Paul van der Aa

SUBSIDIE

RAAK-publiek

projectnummer RAAK.PUB07.018

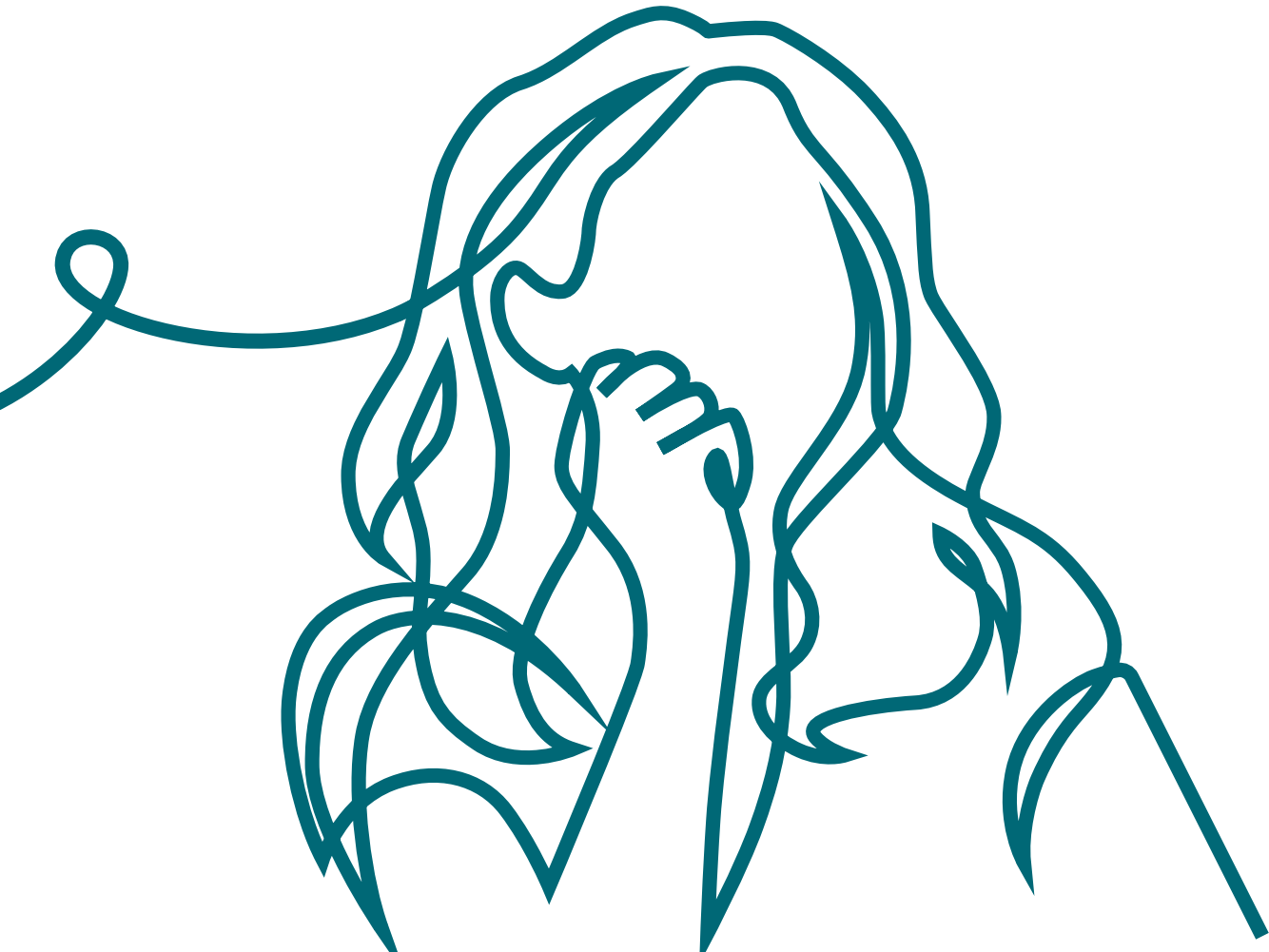
PRODUCTIE

Jargo design

GEBRUIK MATERIAAL

De tool Collegiale feedback is onderdeel van de handreiking voor begeleiders in het mbo niveau 1 en 2 en praktijkbegeleiders binnen leerbedrijven, en kan met de volgende bronvermelding vrij gebruikt worden:

Van Dijk, D., Keijzer, R., Lohman, S., & van der Aa, P. (2023). *Kansrijke Entree. Handreiking voor begeleiden van mbo-studenten niveau 1 en 2. Hogeschool Rotterdam.*

Collegiale feedback

Inleiding

De overgang van school naar werk vormt voor Entree-studenten een grote uitdaging. Passende begeleiding en samenwerking is van belang om het ontwikkelproces van Entree-studenten in goede banen te leiden. Door ons gezamenlijke onderzoek (Hogeschool Rotterdam, Albeda startcollege en Zadkine startcollege) hebben we een handreiking ontwikkeld over passende begeleiding van Entree-studenten en de daarvoor benodigde samenwerking tussen begeleiders onderling. Het instrument collegiale feedback is onderdeel van deze handreiking die te vinden is op www.hr.nl/KansrijkeEntree.

Het instrument 'Collegiale feedback' draagt bij aan het bevorderen van passende begeleiding van Entree-studenten op school en op de stageplek, en aan interprofessionele samenwerking. Door middel van collegiale feedbackgesprekken kunnen begeleiders elkaars praktijkkennis en -ervaring benutten en worden zij uitgedaagd om vanuit andere perspectieven te kijken.

Doel en opbrengsten 'Collegiale feedback'

Collegiale feedback heeft als doel het stimuleren van passende begeleiding door uitwisseling tussen professionals over de invulling en aanpak van begeleiding. Koppels van begeleiders voeren reflectieve gesprekken met elkaar over ervaringen in het begeleiden van studenten, op school en op de stageplek. Collegiale feedback zet aan om vanuit verschillende perspectieven te kijken; draagt bij aan reflectie op begeleidingssituaties; en bevordert samenwerking en kennisuitwisseling tussen betrokken professionals. De gesprekken dragen bij aan:

- Bewustwording van eigen handelen en vergroting handelingsrepertoire;
- Meer gemeenschappelijkheid in opvattingen over principes voor passende begeleiding en toepassing van deze principes in de praktijk, bij uiteenlopende studenten en praktijksituaties;
- Uitwisselen van kennis en expertise;
- Uitbreiding van netwerk.

De opzet van de gesprekken is als volgt:

Er worden twee begeleiders met elkaar gekoppeld: een begeleider vanuit het onderwijs of vanuit zorg aan een begeleider van een stagebedrijf.

De koppels begeleiden niet dezelfde studenten. Op die manier gaat het niet over een specifieke student, maar staat het professioneel handelen centraal. Het biedt daarnaast de mogelijkheid om te sparren met iemand die je anders wellicht niet zou spreken.

De gesprekken zijn laagdrempelig: ze kunnen op praktische momenten plaatsvinden, via telefoon, social media of face-to-face.

De gespreksleidraad met de werkwijze en voorbeeldvragen is een hulpmiddel om elkaar verdiepende en reflectieve vragen te stellen die helpen om te reflecteren/na te denken over complexe of cruciale begeleidingssituaties.

Werkwijze 'Collegiale feedback'

WAT

- Gesprek over een ervaring met een student of met een andere begeleider
- De ervaring komt voort uit een ontmoeting of gebeurtenis
- Onderwerp is het professioneel handelen van de begeleider
- Aandacht voor belangrijke kenmerken van goede begeleiding of samenwerking

WAAROM

- Stimuleren dat Entree-studenten passend begeleid worden op school en op de stageplek
- Bevorderen van goede samenwerking tussen de begeleiders van stageplek en school
- Benutten van elkaars praktijkkennis en praktijkervaring
- Uitgedaagd worden vanuit andere perspectieven te kijken
- Verhogen van het eigen professionele handelen
- Samen beter worden

HOE

- In koppels van begeleiders
- Eén begeleider vanuit school –onderwijs of zorg–, en één begeleider vanuit de stageplek
- Laagdrempelig – op praktische momenten en plaatsen
- Eigen inbreng van ervaring, ontmoeting, gebeurtenis
- A = de 'interviewer', B = de 'verteller'
- A let erop dat belangrijke kenmerken van begeleiding worden besproken
- A leidt het gesprek met een startvraag, vervolgvragen en reflectieve vragen
- B antwoordt en reageert op alle vragen voor zover deze dat wil

Vooraf

- (Indien nodig) Kennismaking: waar werk je, in welke functie, hoe lang werk je al met Entree-studenten
- Afspraak over dag en tijdstip van gesprek
- Denk alvast na over een ontmoeting die je kortgeleden had

GESPREKSLEIDRAAD

A = de 'interviewer', B = de 'verteller'

INCHECKEN

- Komt het gelegen? Plaats, tijd, stress

STARTVRAAG

A. VRAAG

Welke ontmoeting die je afgelopen week hebt gehad met een student of een andere begeleider, wil je bespreken?

B. Vertelt over de ontmoeting, kort maar compleet

- Wat gebeurde er? Wat was er aan de hand?
- Hoe heb je de begeleiding aangepakt?
- Aanleiding
- Achtergrond / situatie, student
- Context (klas, werkvloer, koffieautomaat enz.)

VERVOLGVRAGEN

A. Luistert eerst goed naar het verhaal.

Stelt indien nodig **verhelderende** vragen om de casus goed te begrijpen, bijvoorbeeld:

VRAAG Wat was de aanleiding voor de ontmoeting? Wat ging eraan vooraf?

VRAAG Hoe heb je de begeleiding aangepakt?

B. Geeft antwoord op de verhelderende vragen

A. Gaat dieper in op specifieke begeleidingskenmerken

LET OP: Het is niet nodig al deze vragen te stellen, het hangt af van wat B al heeft verteld en van het verhaal. Niet alles hoeft van toepassing te zijn. B geeft na elke vraag antwoord; misschien zijn daardoor volgende vragen niet meer nodig.

Denk daarbij aan belangrijke kenmerken voor **begeleiding van de student:**

VRAAG Hoe kijk je naar deze ontmoeting als het gaat om ...

1. Aandacht hebben voor de **relatie** met de student (interesse tonen, vertrouwen schenken)?
2. Een **goed beeld** hebben van de student? Wat de student kan en wil in leren en werk? Wat zijn eventuele belemmerende persoonlijke omstandigheden?
3. Inspelen op de **behoeften** van de student?
4. Uitspreken van **verwachtingen** naar de student en afspraken
5. Jouw **benaderbaarheid** (frequent en informeel contact)
6. Stimuleren van de **autonomie** van de student
7. Positieve en **progressiegerichte** benadering
8. **Volhoudende** houding

Denk daarbij aan belangrijke kenmerken voor **samenwerking met andere begeleiders:**

VRAAG Hoe kijk je naar deze ontmoeting als het gaat om ...

- Samen optrekken – match student/stageplek, tijdige info, pedagogische lijn
- Regie, taken, verantwoordelijkheden – onderlinge verwachtingen en afspraken over wie wat doet/moet doen
- Kennis en expertise van elkaar benutten

B. Geeft aanvullende antwoorden en gaat dieper in op de verschillende begeleidingskenmerken die van toepassing zijn

Blikt daarbij terug op het eigen professionele handelen: waarover is B tevreden, waarover niet, waarover bestaan vragen of twijfels, wat zit B dwars enz.

VERDIEPING

A. Stelt enkele vragen die uitnodigen om te reflecteren op het handelen van B.

Stel alleen open vragen (begin de vraag niet met een werkwoord). Bijvoorbeeld:

VRAAG Welke **invloed** had jij, en welke had(den) de ander of anderen in deze ontmoeting?

VRAAG Waar vind jij dat je **anders** had kunnen of moeten handelen? Welke alternatieven kan je bedenken?

VRAAG Welke **uitkomst** had je liever gehad? Hoe kan je daar een volgende keer op aansturen?

VRAAG Welke **invloed** had jij, en welke had(den) de ander of anderen in deze ontmoeting?

VRAAG Wat zit je **dwars**?

VRAAG Hoe kan je deze (niet zo positieve) ervaring ombuigen tot een **positieve**?

B. Geeft antwoord op een vraag (of meerdere vragen)

CHECK

A. Trekt conclusies en checkt waar de kern zit:

VRAAG Zit het probleem in ...?

B. Reageert

A. (indien gewenst of van toepassing)

Deelt eigen ervaringen, geeft tips, advies, doet suggesties enz.

AFSLUITING

A en B Wisselen inzichten uit die zij hebben opgedaan

B Benoemt welke actie(s) deze gaat ondernemen

B Benoemt wat deze gaat veranderen of welke andere aanpak in begeleiding deze gaat uitproberen

